

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivany Waltrové a soudců Mgr. Josefa Berky a Mgr. Diany Vebrové ve věci

žalobce: **Ing. Lee Louda**, IČO 69326681
sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
jako **insolvenční správce dlužnice Správa pohledávek OKD, a. s.**
zastoupený advokátem JUDr. Dušanem Dvořákem
sídlem Hlinky 505/118, 603 00 Brno

proti

žalované: **Asental Land, s. r. o.**, IČO 27769143
sídlem Gregorova 2582/3, 702 00 Ostrava - Moravská Ostrava
zastoupená advokátkou Mgr. Magdalénou Poncza
sídlem Československá 1403/2, 702 00 Ostrava

o odpůrčí žalobě

vedené jako incidenční spor před Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2344/2017 v insolvenčním řízení dlužnice Správa pohledávek OKD, a. s., vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016

o námitce podjatosti rozhodující soudkyně vznesené žalobcem v podání ze dne 4. 12. 2018

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Simona Pittermannová **není vyloučena** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2344/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016).

Odůvodnění:

1. V řízení ve shora označené věci, zahájené odpůrčí žalobou žalobce dne 9. 5. 2017, žalobce podáním ze dne 4. 12. 2018, doručeným soudem dne 5. 12. 2018, namítl podjatost soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Simony Pittermannové (dále také jen „soudkyně“). Poukázal na to, že dne 29. 11. 2018 bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 10. 2018 č. j. 13 VSOL 855/2018-150, kterým byla soudkyně vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2312/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016) z důvodu kontaktů a přátelského vztahu soudkyně k JUDr. Petře Novákové, Ph.D. (dále také jen „advokátka“), zmocněnkyni Zdeňka Bakaly, jenž je žalovaným v předmětném incidenčním sporu. Tvrdil, že žalovaná jako kupující uzavřela s dlužnicí jako prodávající dne 10. 4. 2014 kupní smlouvu č. 6600546491, na jejímž základě žalovaná nabyla nemovitosti v k. ú. Karviná – Doly. Ke dni 10. 4. 2014 byla nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací dlužnice společnost BXR Group Limited

(dále jen „BXRG“), když do konce června 2014 držel pan Zdeněk Bakala společně se svěřenským fondem jeho rodinných příslušníků The Bakala Trust (dále jen „The Bakala Trust“) podíl ve výši 50 %. Ke dni 10. 4. 2014 byla jediným společníkem žalované společnost RPG Property B. V., přičemž tato společnost byla dceřinou společností společnosti BXRG. Pan Zdeněk Bakala tak k rozhodnému dni ovládal podíl 50 % v mateřské obchodní korporaci žalované. Následně uzavřela žalovaná s dlužnicí dne 19. 12. 2014 směnnou smlouvu, na jejímž základě si strany směnily pozemky především v k. ú. Karviná - Darkov. Ke dni 19. 12. 2014 byla nejvýše postavenou mateřskou obchodní korporací dlužnice společnost CERCL Holdings Limited, když podíl ve výši 50 % držel pan Zdeněk Bakala společně se svěřenským fondem jeho rodinných příslušníků The Bakala Trust. Zdeněk Bakala k rozhodnému dni ovládal podíl 50 % v nejvýše postavené mateřské obchodní korporaci dlužnice. Ke dni 19. 12. 2014 byla jediným společníkem žalované společnost Asental Property B. V., přičemž tato společnost byla vlastněna panem Zdeňkem Bakalou, případně manželkou Michaelou Bakala a svěřenským fondem The Bakala Trust. Zdeněk Bakala k rozhodnému dni ovládal žalovanou. Žalovanou ovládá a v době uzavření výše uvedených smluv ovládal prostřednictvím jediného společníka pan Zdeněk Bakala. Dle žalobce je tak prokázáno přímé napojení p. Zdeňka Bakaly na žalovanou, jehož advokátkou je rodinná přítelkyně soudkyně. Dále žalobce poukazoval na to, že JUDr. Petra Nováková, Ph.D., je advokátkou trvale spolupracující se společností Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář, s. r. o., která o sobě na webových stránkách Chambers.com v rámci své sekce mimo jiné uvádí, že pomáhá věřitelům a dlužníkům ve všech fázích insolvenčního řízení a často poskytuje poradenství klientům z regulovaných odvětví, přičemž upozorňuje zejména na poradenství společnosti Asental Land v insolvenčním řízení vůči dlužnici a jejímu insolvenčnímu správci ohledně přihlášených pohledávek tohoto klienta (neodkazují na konkrétní insolvenční řízení). V rámci restrukturalizace tato kancelář odkazuje na reference klientely, kromě jiného i RPG Group (tedy skupiny, včetně žalované, jejíž původní obchodní firma je RPG RE Land, s. r. o.). Žalobce uzavíral, že advokátka byla a patrně pořád je advokátkou Zdeňka Bakaly (poukazoval, že jmenovaný udělil této advokátce plnou moc k jeho zastupování při výkonu práv jediného akcionáře společnosti Economia a. s.), který ovládá a v době uzavření výše uvedených smluv ovládal žalovanou. Dovozoval, že přátelský vztah soudkyně k advokátce objektivně odůvodňuje obavu o nestrannost jejího rozhodování ve věci, vzbuzuje oprávněnou pochybnost o nestrannosti soudkyně, jež by se v důsledku svého vztahu k JUDr. Petře Novákové, Ph.D., advokátce Zdeňka Bakaly, osoby ovládající žalovanou, jako podjatá jevit mohla, a takto by mohla být veřejností vnímána i její způsobilost ve věci nestranně rozhodnout. Poukázal v této souvislosti na argumentaci obsaženou v bodu 19. nálezu Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2015 sen. zn. I. ÚS 1811/14, nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2002 sen. zn. Pl. ÚS 7/02 a rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Piersack proti Belgii ze dne 21. 9. 1982, stížnost č. 8692/79.

2. Soudkyně se k námitce vyjádřila tak, že se ve věci necítí být subjektivně podjatá. Nemá žádný vztah k účastníkům řízení, k jejich právním zástupcům ani k předmětu řízení, tj. napadeným právním úkonům - kupní smlouvě uzavřené dne 10. 4. 2014 a směnné smlouvě uzavřené dne 19. 12. 2014. Uváděla, že v projednávané věci vystupuje na straně žalované právnická osoba, kterou zastupuje advokátka Mgr. Magdaléna Poncza. JUDr. Petra Nováková, Ph.D. (dále „advokátka“), v řízení žádným způsobem nevystupuje a není jí známo, že by advokátka zastupovala žalovanou v jiných věcech. Z obchodního rejstříku zjistila, že jediný společník žalované (obchodní společnost - matka žalované) udělil alternativně plnou moc několika advokátům, mimo jiné i advokátce k zastupování jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady žalované. Výkon těchto práv však nebyl realizován v zastoupení advokátky.

Skutečnost, že hlavní akcionář jediného společníka žalované zmocnil advokátku ke svému zastupování na valných hromadách jiné společnosti Economia a. s., nemůže představovat okolnost odůvodňující objektivní pochybnosti o její nestrannosti. Pokud se týká tvrzení žalobce, že Advokátní kancelář Kocián Šolc Balaštík, advokátní kancelář, s. r. o., poskytovala žalované právní rady ohledně insolvenčního řízení a uplatnění pohledávek v insolvenčním řízení, poukázala na fakt, že sám žalobce uvádí, že mu není známo, jakého insolvenčního řízení se rady měly týkat a ani není uveden konkrétní advokát, který měl žalované tyto rady poskytnout. Odkaz na stránky referencí advokátní kanceláře, kde je mimo jiné uvedena také RPG Group, jíž je žalovaná členem, neznamená, že by přímo žalovaná byla někdy zastoupena advokátkou. Dovozovala, že v předmětné věci neexistují žádné objektivní okolnosti takové intenzity, které by mohly vzbudit nedůvěru v její nestranné rozhodování, necítí se být v této věci podjatá, jak z hlediska subjektivní, tak objektivní podjatosti.

3. Podle § 7 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění (dále jen „I. Z.“), *nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení o. s. ř. týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.*
4. V zahájeném řízení se žalobce odpůřící žalobou domáhá určení neúčinnosti kupní smlouvy č. 66005464 ze dne 10. 4. 2014, uzavřené mezi dlužnicí a žalovanou, dále určení neúčinnosti směnné smlouvy ze dne 19. 12. 2014 mezi týmiž subjekty a stanovení povinnosti žalované vydat do majetkové podstaty dlužnice částku 19 268 500 Kč. Žalovanou v tomto řízení zastupuje na základě plné moci ze dne 24. 7. 2017 advokátka Mgr. Magdaléna Poncza. Předmětnou věc v souladu s Rozvrhem práce Krajského soudu v Ostravě projednává a rozhoduje soudkyně.
5. Z vyjádření této soudkyně v řízení vedeném před Krajským soudem v Ostravě sp. zn. 32 ICm 2312/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016) vyplývá, že zjistila, že na valných hromadách společnosti Economia a. s., konaných v roce 2017 a 2018, zastupovala žalovaného 2. - Zdeňka Bakalu na základě plné moci JUDr. Petra Nováková, Ph.D. Ta je dlouholetou přítelkyní soudkyně a její rodiny, když jejich děti společně navštěvovaly základní školu a poté gymnázium, obě rodiny se scházejí a v minulosti byly na společné dovolené. Soudkyně věděla, že advokátka v minulosti pracovala pro společnost Karbon Invest, a. s. a do roku 2006 i pro společnost OKD, a. s., nevěděla o tom, že zastupuje pana Zdeňka Bakalu.
6. Z usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. 1. 2018 č. j. 32 ICm 2312/2017, 13 VSOL 855/2018-150 (KSOS 25 INS 10525/2016) vyplývá, že soudkyně byla tímto usnesením vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2312/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016) z důvodu, že stávající kontakty a přátelský vztah soudkyně k JUDr. Petře Novákové, Ph.D. (zmocněnkyní žalovaného Zdeňky Bakaly mimo předmětné řízení), je takovou skutečností, která by - objektivně nahlíženo - mohla vzbudit oprávněnou pochybnost o nestrannosti soudkyně, jež by se v důsledku svého vztahu ke zmocněnkyni jako podjatá jevit mohla, a takto by mohla být veřejností vnímána i její způsobilost ve věci nestranně rozhodnout.
7. Ze seznamu advokátů, zveřejněného na stránkách České advokátní komory (www.cak.cz), vyplývá, že pod evidenčním číslem 13233 je zapsána JUDr. Petra Nováková, Ph.D., advokátka vykonávající advokacii jako samostatný advokát s tím, že trvale spolupracuje s firmou Kocián Šolc Balaštík, advokátní kancelář, s. r. o.

8. Z obchodního rejstříku, konkrétně sbírky listin ohledně žalované, vyplývá, že jediný společník žalované, subjekt Asental Property B. V. opakovaně udělil plnou moc k jeho zastupování při rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady žalované mimo jiné i JUDr. Petře Novákové, Ph.D., když zastupování nebylo realizováno.
9. Podle § 14 odst. 1 o. s. ř., *soudci a přisedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.*
10. Podle § 15a o. s. ř., *účastník je povinen námitku podjatosti soudce (přisedícího) uplatnit nejpozději při prvním jednání, kterého se zúčastnil soudce (přisedící), o jehož vyloučení jde; nevěděl-li v této době o důvodu vyloučení nebo vznikl-li tento důvod později, může námitku uplatnit do 15 dnů po té, co se o něm dozvěděl. Později může námitku podjatosti účastník uplatnit jen tehdy, jestliže nebyl soudem poučen o svém právu vyjádřit se k osobám soudců (přisedících) /odstavec 2/. V námitce podjatosti musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému soudci (přisedícímu) směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o jeho nepodjatosti, popřípadě kdy se o něm účastník podávající námitku dozvěděl, a jakými důkazy může být prokázán (odstavec 3).*
11. Podle § 15b odst. 1 o. s. ř., *k rozhodnutí o námitce podjatosti soud věc předloží s vyjádřením dotčených soudců (přisedících) svému nadřízenému soudu. V řízení lze zatím učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu.*
12. Podle § 16 odst. 1, věty první o. s. ř., *o tom, zda je soudce nebo přisedící vyloučen, rozhodne nadřízený soud v senátě.*
13. Nadřízený soud se především zbýval tím, zda námitka podjatosti byla žalobcem uplatněna včas (§ 15a o. s. ř.). S ohledem na skutečnost, že se žalobce dozvěděl o jím vzneseném důvodu podjatosti dnem 29. 11. 2018 /dnem zveřejnění usnesení č. j. 13 VSOL 855/2018-150, kterým byla soudkyně vyloučena z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 ICm 2312/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016)/, je zřejmé, že vznesená námitka podjatosti žalobcem obsažená v podání ze dne 4. 12. 2018, doručeným soudu dne 5. 12. 2018, je námitkou včasnou.
14. Rozhodnutí o vyloučení soudce podle § 14 o. s. ř. představuje výjimku z ústavní zásady, dle které nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Soudce lze vyloučit z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen ze zákonných důvodů, které mu brání věc projednat a rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě. Podle ustálené rozhodovací praxe (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 4. 2012 sen. zn. 29 NSČR 26/2012, uveřejněné pod číslem 85/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) soudcův poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci. Tak je tomu bezpochyby v případě, kdy by soudce sám byl účastníkem řízení, ať na straně žalobce či na straně žalovaného, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech (např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem). Poměrem k věci se také rozumí situace, kdy soudce získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při jednání (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování), a v důsledku toho je jeho pohled na dokazování zjištěné skutkové okolnosti případu deformován jeho dalšími poznatky zjištěnými mimoprocesním způsobem. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům pak může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, jemuž na roveň může v konkrétním případě stát vztah přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

15. V poměrech projednávané věci žalobce ve své námitce podjatosti soudkyně netvrdil důvody vyloučení soudkyně z důvodu jejího poměru k věci, jejího poměru k žalované či jejího poměru k zástupkyni žalované Mgr. Magdaléně Poncza, která v řízení žalovanou zastupuje.
16. Nadřízený soud zastává názor, že vztah soudkyně k advokátce, jež dle samotného vyjádření soudkyně v řízení sp. zn. 32 ICm 2312/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016) má zřetelně hlubší než profesně přátelskou povahu (definovanou např. v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2017 č. j. 16 Kss 1/2017-183, dostupného na www.nssoud.cz) je tak obecně řečeno vztahem způsobilým založit poměr soudkyně k zástupkyni účastníka řízení, který by byl důvodem pro vyloučení soudkyně z projednání a rozhodnutí věci. Nadřízený soud ovšem zdůrazňuje, že o takový případ se však v přezkoumávané věci nejedná, neboť advokátka není v přezkoumávané věci zástupkyní žalované. Poměr rozhodující soudkyně k této advokátce proto není bez dalšího důvodem pochybností o její nepodjatosti.
17. Zbývá posoudit otázku, zda skutečnost, že advokátka zastupuje Zdeňka Bakalu (tvrzeného ultimativního vlastníka žalované), resp. subjekt Asental Property B. V. (jediného společníka žalované) v jiných případech, než je tento incidenční spor, může být důvodem pochybností o nepodjatosti soudkyně.
18. Nadřízený soud v této souvislosti zdůrazňuje, že z námítky podjatosti žalobce /ani z vyjádření soudkyně v řízení sp. zn. 32 ICm 2312/2017 (KSOS 25 INS 10525/2016)/ se nepodává jiný, než profesionální vztah advokátky a jejích výše uvedených klientů, jež je upraven zákonem č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (srov. povinnosti uložené advokátce § 16, § 19 či § 20 tohoto zákona), a rozveden na základě zákonného zmocnění Usnesením Představenstva ČAK č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex). Ve věci tak není tvrzen a ani se z obsahu spisu nepodává jiný, např. ekonomický zájem advokátky na výsledku řízení v přezkoumávané věci, jež by dle názoru nadřízeného soudu byl potenciálně způsobilý (s ohledem na vztah soudkyně k advokátce) založit poměr soudkyně k věci alespoň nepřímo, zprostředkovaně, a nelze tak než uzavřít, že na výše položenou otázku je třeba odpovědět negativně.
19. Žalobcem tvrzené důvody pochybností o nepodjatosti soudkyně spočívající v jejím přátelském vztahu k JUDr. Petře Novákové, Ph.D., tak dle názoru nadřízeného soudu nejsou objektivně nahlíženo způsobilé vzbudit oprávněnou pochybnost o nestrannosti soudkyně, a to ani z pohledu jevové stránky věci (viz žalobcem namítaná judikatura, zmíněná v odst. 1 tohoto usnesení).
20. Z výše uvedených důvodů Vrchní soud v Olomouci jako soud nadřízený rozhodl dle § 16 odst. 1 o. s. ř. (§ 7 I. Z.) tak, že soudkyně není z projednání a rozhodování věci vyloučena.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Olomouc 5. února 2019

JUDr. Ivana Waltrová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Markéta Alková.